

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:
KASSA
Kossuth Lajos-utca 16.

Szerkesztőségi
telefon: 150. sz

NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉS

Helyben:
Egy évre . . . 14— korona
Fél évre . . . 7—
Negyedévre . . . 3-50

Vidéken:
Egy évre 20 korona
Félévre 10
Negyedévre 5
Egyes szám ára 4 fill

HIRDETÉSEK FELVETETNEK: A kiadóhivatalban, Kossuth Lajos-utca 16. szám alatt. (Béjárat a Fazekas-utcáról.) Telefon 150. szám.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MURÁNYI JÓZSEF.

Kapható minden dohánytözsdeben.
Megjelenik délután 5 órakor.

A kapitólumi ludak.

Kassa, április 16.

A sajtót ért legutóbbi igazságtalan támadások fölött már napirendre tért a magyar ujságírás. Még csak nem is haragudtak meg a sajtó munkásai a támadásokért, mert bölcsen latba vetették, kik is a támadók? És kiderült, hogy azok az üres hólyagok, melyet csupa kedvtelésből az ujságírók fujtak fel, s mivel az üres hólyag csak addig uszlik a felszínen, míg levegő van benne, a támadók is hirtelen eltűntek a magyar közélet vizeiről, mert az ujságírók meggyőződtek arról, hogy nincs hálátlanabb valami, mint a felfuvalkodott hólyag. Ez idő óta nélküli az olvasó közönség a képviselői urak szellemes közbeszólásait, a folyóson elhangzott sziporkákat és sok egyéb-mást, ami azelőtt a népszerűség és dicsőség oroszlanbőrébe bujtatta — a szamarakat.

Röviden az ujságírók többé nem nevelnek nagy férfiakat — a saját eszük, tehetségük, tolluk árán, hanem pokoli egykedvűséggel gyönyörködnek abban, minő szürke is a magyar közélet, ha az ujságíró oda nem pingál néhány élénk, színes ecsetvonást, a saját egyénisége palletájáról.

Most, hogy újból aktuális a sajtó, annak az anketnak a küszöbén, melyet Günther Antal igazságügyminiszter hívott össze a sajtószabadság biztosítása érdekében, az ország első közjogi állásában funkcionáló képviselőházi elnök, Justh Gyula megvendégelte a sajtó munkásait. Együtt volt a fővárosi ujságírás, a vidéki sajtót képviselő Szávay Gyulával egyetemben pártkülönbségre való tekintet nélkül. S ezt a lakomát semmi egyéb alkalom nem hozta létre, mint az, hogy Justh Gyula ünnepelhesse a magyar sajtószabadságot s kifejezést adjon azon meggyőződésének, mely őt, a bilincseket nem tűrő ujságírás fegyveres bajtársává, törhetetlen hívévé teszi.

Hiszünk Justh Gyula szavainak. Benne valóban a sajtószabadság rendíthetetlen védőjét ismerjük, aki egymaga képes volt obstrukciót teremteni, hogy ezzel is megakadályozza a sajtószabadságra áskálódó parlamenti többség tervét. Ez tíz év előtt történt. Akkor a szabadelvű-párt ellen harcolt, most tíz év után ugylátszik ismét szükségét érezte, hogy az im-

már saját pártjabeli parlamenti többség sajtó ellenes kedvét elrontsa.

Az ő gavalléros, uri jellemvonása, hogy ezt is okosan és érthetően cselekedte. Maga köré gyűjtötte a sajtó egyszerű névtelen munkásait s meghajtotta előttük az elismerés zászlóját. Justh Gyula nem felejtette el, mint igen sokan mások, hogy a sajtó minő szolgálatokat teljesített a közelmúlt alkotmányos küzdelme idején. Nem feledte el, hogy mikor az ádáz politikai szenvedély katonai erőszakkal kiverte a tisztviselőket a vármegyházakról, a törvényhozókat a parlamentből, mikor már az ellenállás valamennyi eszközét legyűrte a hatalom, a porondon maradt a lankadatlanul harcoló sereg — a magyar sajtó. És a szurony ellen felvonult az ólomkatonák hadserege s legyőzte a Fabricius vitézeit, legyőzte a csendőrszuronyokat.

Ha a lefolyt nemzeti küzdelem krónikáját egykor megörökíti a történelem, bizony Klio márvány tábláján a sajtó érdemeinek elismerése mindenekelőtt fog ott ragyogni.

A hatalom mézes italától megkutyagosodott agyvelők bezzeg már erről megfélekedtek. A képviselőház elnöke azonban értékelni tudja a mulat s egyuttal a jövőbe lát. A múlt tanulságaiból meggyőződött, hogy az alkotmánynak nincs nagyobb biztosítéka és támasza, mint a teljes és csorbitatlan sajtószabadság. A sajtónak most készülő reformja alkalmából is minden erejével a sajtó teljes szabadsága mellett tör lándzsát, mint a nemzet legféltettebb kincse mellett.

Az ujságírókat kellemesen érintette és némi elégtétellel töltötte el a képviselőház elnökének szíves barátságja. Nemcsak a sajtószabadság mellett tüntetett Justh Gyula, hanem uri megbecsülésben részesítette az ujságírókat. Mert valljuk be, ha a sajtószabadságnak vannak is talán szép számmal hivi, bezzeg kevesen becsülik meg az ujságírót. Miért? Mert az ujságíró kellemetlen szerepet tölt be. A lakomán Rákosi Jenő a kapitólumi ludakhoz hasonlította az ujságírókat. A kapitólumi ludak gágogása mentette meg Rómát. Bizony nincs is nagyobb büne a magyar sajtónak, minthogy irgalmatlan lármát csap, mihelyt ellenséget lát közeledni. A kiméltlen éberség nemcsak a politikában jellemző tulajdonsága a magyar sajtónak, hanem a közélet porondján minden irányu és természetű dologban.

A justhgyulák ha kevesen is vannak, megbecsülnek minket ezért. Ez pedig nekünk elég. A többiekért — nem nyomja fejünket a bú!

Kossuth a kiegyezésről.

Nyilatkozat a függetlenségi pártban.

A függetlenségi párt ma este 6 órakor Kossuth Ferenc elnöklete alatt értekezletet tartott. Az értekezleten Kossuth Ferenc nyilatkozott a kiegyezési tárgyalásokról is. Nyilatkozatában többek között a következő nagyfontosságú kijelentések foglaltatnak. A tárgyalásokban azon elv vezérelt bennünket, hogy Ausztriával 1917-ig többé ne vámszövetség, hanem vámszerződés kössék, amelynek keretén belül igyekszünk annyi önállóságot létrehozni, amennyit csak lehet. Semmi esetre sem gondolunk arra, hogy a mostani módon megkötendő vámszerződés 1917-en túl is terjedhessék. Az 1917-en tuli vámszerződés majdani megkötését, elhatározásunk szerint, csak a vámsorompók tényleges föllállításával lehet létrehozni. Abban a nézetben vagyok, hogy az a terv viendő keresztül az önálló vámterület föllállításának első vámkereskedelmi ciklusában, amelyet a 90-es években a függetlenségi párt hirdetett és amelyet én számos vidéki beszédemben hangoztattam. Ez a terv az, hogy leszögeztessenek már most az önálló vámsorompók föllállításához szükséges biztosítékok, nehogy az ország vágyódása, az önálló vámterület, az akkori kormánytól és többségtől függjön. Ezekre vonatkozólag most folyik az egyezkedés. Az alku komoly és a megegyezés nem látszik lehetetlennek. Annyi bizalmat pártomtól, nemzetemtől, azt hiszem, hogy egy hosszú élet következetessége folytán megérdemlek, hogy azt föltegyék rólam, hogy amíg én résztveszek a tárgyalásokban, azoknak iránya az én ismert elveim iránya marad. Egyébként teljes egyetértés van köztem és miniszterársaim között. A párt a nyilatkozatot lelkes éljenzéssel fogadta.

Kiss József jubilál.

Beszélgetés a költővel.

Budapest, április 16.

A magyar irodalom ünnepre készül. Egy forró lelkű, aranytollu poétának homlokára fon koszorút. A klasszikus korban a csaták hőseinek nyújtott át a király csillogó, zöld levélfüzért, most közkatonák borítják el babérral a jubiláló poéta-fejedelemnek, Kiss Józsefnek homlokát.

... Az írószála előtt ül az ősz költő, visszagondol a multra s lelkében ezer és ezer reminiscencia ébred. Azután beszél arról, ami lelkét még most is hevíti, ami fiatalon enthuziálta: a népelet poéziséről.

Ott járt, ott élt közöttük, mint gyermek, érzékeny költői lelkére maradandó be-

nyomást gyakorolt ezeknek az egyszerű embereknek bánata és öröme.

— Ez a környezet még rideglelkü embert is poétává tett volna — szokta mondani, — hát hogy ne ragadott volna magával engem . . .

Evekig nevelősködött Gömör- és Heves megye tanyáin, s gyűjtötte az impreszsiókat.

— Egész lelkemet beleöntöttem azokba a költeményekbe, amelyeket itt írtam — mondja merengve a költő. Akkor nem igen méltányolták. A sajtó megemlítette ugyan a könyvemet, de csak úgy, mint más, akármilyen verses kötetet. Mikor az első könyvem a második kiadást megérte, csak akkor kezdtek észrevenni valahogy. Pár hónapra rá már elfogyott a harmadik kiadás is.

Ekkor már ösmerték az országban, s az őszinte rokonszenv, amiben részem volt, elképzelhető, hogy jól esett. Költeményeim ekkor már az ország határain túl is ismerték.

Egy délután az utcán sétáltam, s az utam egy könyvesbolt előtt vitt el. Pillantásom hirtelen a kirakatban levő egyik szürkefedelű kötetre esett. Az én költeményeim voltak, németre fordítva. Bementem és megvásároltam a könyvet. Így tudtam meg, hogy dr. Steinacker József franzensbadi fűrdőorvos fordította le a verseimet németre. A fordító, verseimet Rudolf főhercegnek dedikálta a keleti ut emlékére. (A trónörökös ő kísérte ugyanis el palesztinai útjában.)

A dolog határozottan bántott. Miért nem értesített ez az ember a fordításról? Írtam is neki. Aztán abba maradt a dolog.

Nem sokkal ezután írtam meg a Jehovát. Mikor pár napra rá a Lipszében megjelenő Nord und Süd című folyóirat egyik száma a kezembe került, megütközve láttam ott e költeményemet, szintén a Steinacker dr. fordításában. Kétszeresen bántott a dolog. Először, mert újólá beleegyezésem nélkül történt a fordítás, másodsor mert az átültetés tönkre silányította a versemet. Mondhatom, hogy a doktor ur nem tartozott a legkiválóbb műfordítók közé.

Ismét hozzákezdtém a levélíráshoz. Szigorú hangon vontam felelősségre az engedelmem nélküli fordításért. Ekkor érkezett hozzám az ő levele. Bocsanatot kért, hogy nem értesített, s mellékelten 30 márkát küldött írói honorárium fejében.

Megkezdett leveletem hát összetéptem és egy még erősebbet írtam.

— A zsidók, mint a biblia mondja — írtam neki — 30 ezüst pénzért adták el Krisztust. Ön rosszabb dr. Steinacker ur a zsidóknál is, mert ön 30 ezüst pénzért Jehovát akarja áruba bocsátani.

Nem válaszolt. Személyesen jött el. Lassan-lassan felmelegedtem iránta, igen intelligens ember volt, mindazonáltal nem tudtam elfelejteni inkorrekttségét.

Ezeket már mosolyogva mondja a költő. Amit mond, arcának derűs kifejezésével elmentében van. Nem is haragudhatott ő komolyan, hiszen nagy és nemes érzései nem türtek volna ilyen kicsinyes indulatot.

Az iskolaszék ülése.

—
Az ingyenmunka ellen.

—
Vérnyomok a tornateremben.

Kassa város községi elemi iskoláinak iskolaszéke tegnap délután Éder Ödön polgármester elnöklété alatt a városházán hosszabb ideig elhúzódott ülést tartott. Az ülésen különféle iskolaügyekkel foglalkoztak s ennek során felmerült az a kérdés, minő módon segítsenek a tanítók sorában mutatkozó megbetegedések folytán a tanítás me-

netének pótlására. Felolvasták egy okleveles tanítónő kérvényét is, aki felajánlotta, helyettes-tanítói munka ingyen való elvégzését.

Az iskolaszék elvben kimondotta, hogy ingyen munkára nem reflektál, egyrészt mert abban nincsen köszönet, másrészt, mert a végleges megválasztásra az ingyenmunkát teljesített tanerő elévülhetetlen jogot formál. Miután azonban a helyettes-tanító állások szervezése elkerülhetetlen, elhatározta, hogy több ideiglenes tanítói állásra pályázatot hirdet.

Szóba került s élénk vitát provokált az a tény, hogy a községi iskolák tornatermében, melyet téli használatra a város átengedett a Kassai Athletikai Club használatára, a Club két tagja párbajt vívott s még másnap is a terem padlóján vérfoltok pirosoltak. Az iskolaszék tagjai között eleinte az a vélemény alakult ki, hogy a Kassai Athletikai Clubtól ilyen körülmények között meg kell vonni a terem használatának jogát. Éder Ödön polgármester azonban a Club védelmére kelt, kifejtette, hogy sport életünkben mily jelentékeny szerepet játszik az Athléta Club, miután az elnökség biztosította őt arról, hogy a jövőben a teremben párbajt nem vívhatnak, indítványozza, hogy tekintsenek el ez alkalommal a kárhozottást érdemlő esettől s adják meg továbbra is a tornaterem használatának jogát. Az iskolaszék ugyanis határozott, de kikötötte, hogy a Club a terem csak délután 5 órától használhatja, nehogy a tornatanítás menetében zavart idézzen elő.

TÁVIRATOK ÉS TELEFON-JELENTÉSEK.

—
Fővárosi tudósítónk telefon jelentése.

A képviselőház ülése.

—
A tanítói javaslatot elfogadták.

—
Budapest, április 16.

A képviselőház ülésén Justh Gyula elnökölt.

Az elnöki jelentések után folytatták a nem állami tanítók fizetésrendezésére vonatkozó törvényjavaslat tárgyalását.

Mihályi Tivadar a zárszó jogával él. Kéri a Házat, hogy a javaslatot ne fogadják el, hanem tegye magáévá az ő általa benyújtott javaslatot. (Zajos ellentmondások.)

Szkicsak Ferenc szintén a zárszó jogával él. Apponyi törvényjavaslata sok szociális bajnak lesz okozója. Kéri a javaslattal szemben határozati javaslatának elfogadását.

Vlár Aurél a magyarosítási törekvések ellen beszél.

Beszédét zajos ellentmondásokkal és viharos derűtséggel fogadják.

Elnök ezután a vitát bezárta és szavazásra tette fel a kérdést.

A Ház nagy többsége elfogadta általánosságban Apponyi javaslatát és az összes határozati javaslatokat elvetette.

A képviselők a határozat kihirdetése után zajosan megjeleneztek Apponyit.

Ezután kezdetét vette a részletes tárgyalás.

Elsőnek Molnár János szólalt fel.

—
Elégtétel Langyel Zoltánnak.

—
Budapest, április 16.

Lengyel Zoltánt a Polónyi-affér alkalmából több lap élesen megtámadta. Lengyel a lapok ellen sajtópert indított, de ezzel nem elégedett meg, hanem az ügyvédi kamaránál fegyelmi vizsgálatot kért maga ellen. A kamara fegyelmi választmánya mai ülésében hozta meg határozatát, amelynek értelmében nemcsak megszüntetik a fegyelmi

eljárást ellene, hanem védelmébe is veszi a kamara és a támadásokkal szemben teljes erkölcsi elégtételt szolgáltat neki.

Megcáfolt öngyilkosság

—
Kalocsa, április 16.

A lapok tegnap azt a hirt közölték, hogy Gauser János bankigazgató, aki a dunapataji választásnál kisebbségben maradt, öngyilkosságot követett el. Gauser ma táviratilag megcáfolja ezt a híradást, kijelentve, hogy a legjobban érzi magát és anyagi viszonyai is rendezettek.

Szabósztrájk.

—
Segesvár, április 16.

Segesvárott ma az összes szabósegédek sztrájkba léptek. Zavargásoktól tartanak.

Oroszországi állapotok.

—
Lodz, ápril 16.

Lodz város több részén megtámadták a munkásokat. Egy ilyen összeütközésnél egy munkás meghalt, többen megsebesültek. Hétfőn délelőtt egy kereskedőt két lefelé merénylő a nyílt utcán megtámadott és a közönség szemelátára agyonlőtték. A gyilkosok elmenekültek.

Földrengés Mexikóban.

—
Mexikó, április 16.

Mexikó környékén nagy földrengés volt. Számos ház összedőlt, sok ember életét veszítette.

Az osztálysorsjáték huzása.

—
Budapest, ápril 16.

Az osztálysorsjáték mai huzásán hatvanezer koronát nyert a 678, tizenötezer koronát a 112522, tízezer koronát a 67616 és 122147. számú sorsjegy.

UJDONSAGOK.

— A műveltségéről. Dr. Mázy Engelbert tankerületi főigazgató szombaton d. u. fél 6 órakor a gimnázium nagy termében felolvasást tart a műveltségéről. A felolvasás iránt széles körben nagy az érdeklődés.

— Az Autonom-kör társadalmi szakosztálya szerdán d. u. 6 órakor, az irodalmi pedig csütörtökön szintén 6 órakor tart ülést a kör helyiségében, a melyeken a kör életére vonatkozó több fontos ügy nyer elintézését.

— A tanács fegyelmi ügye. Értesüléseink szerint Tífirsz Vendel tanácsos és Szönyey István erdőmester a napokban, mielőtt a fegyelmi választmány ülésre összeülne, a város közgyűlésétől nyugdíjaztatásukat fogják kérni.

— Uj diszpolgár. Trencsénből jelentik, hogy a város képviselőtestülete közfelkiáltással és nagy lelkesedéssel Smialovszky Valér főispánt Trencsén város diszpolgárává választották.

— Lopás a pályaudvaron. Schlesinger Simon szállító céget, ma délelőtt a vasuti állomáson árukirakodás közben ismeretlen tolvaj meglopta. Munkaközben egy vég női posztó eltűnt. A rendőrség a tolvajt keresi.

KOMLÓS JÓZSEF és TÁRSA Kassa fő-utca 45. szám II. em. Férfi ruhászabóság, egyházi és egyenruházati intézete.

Takács Zoltán nőül. Takács Zoltán, az egyetemi ifjuság volt vezére, a ki legutóbb szabadult ki a szegedi csillagbörtönből, ma itt járt Pesten. Kihallgatásra jelentkezett a főkapitánynál, a kinek panaszkodott, hogy őt minden ok nélkül ártatlanul üldözik. Elmondotta, hogy a napokban Jászkiséren volt, a hol menyasszonyát látogatta meg. Itt a csendőrség minden ok nélkül letartóztatta. Utólag azután kisért, hogy a letartóztatás azért történt, mert Takács Zoltán nagyon hasonlít egy Kulhanek nevű szélhámosra, a ki Takács menyasszonyát 10.000 koronával becsapta. Takács igazolta magát, mire szabadon bocsájtottak. A ki szabadult sikkasztó, akinek mindig jelentkezni kell azon város főkapitányánál, a hol tartózkodik — nagyon elegánsan öltözködik.

A csatorna-gödörbe zuhant diák. A rendőrség sajtóirodája a következő jelentést adta ki: Tegnap délután 4 órakor a Sörház-utcán a Reáliskola előtt, hol a csatorna-árok közelében eltorlaszolva nem volt; amidőn a gyermekek az iskolából arra elhaladtak, egyik eddig ismeretlen gyermek meglökte Balázs Béla 9 éves fiút, aki az árokba beesett és jobb karját eltörte. A kórházban ápolják. A nyomozási eljárás folyamatba tetetett. Szerintünk ez nem elég. Kötelezni kell a vállalkozót, hogy az exponált helyeken a szokottnál messzebbmenő óvintézkedésekkel biztosítsa a közlekedést. Különösen az iskolák előtt, nem lehet eléggé gondos. Ott deszkákkal teljesen át kell hidalni a csatornát.

Gyilkosok. Drien Nándor lednicroni 22 éves legény apjával összeveszett és azt botjával és rugásaival halálra sebezte. Az esküdtbírósg a gyilkos fiút hat évi fegyházra ítélte. — Andrasek Márton 30 éves boroszlói gazdaember István öccsét gyilkos szándékból fejsejével halálosan megsebezte hogy ennek feleségét, akivel szerelmi viszonya volt, nőül vehesse. A gyilkost az esküdtbírósg 8 havi börtönrre ítélte, az aszszonyt pedig, kit mint felbujtót vádoltak, fölmentette. — Az esküdtbírósg Nojtás Béla 24 éves gerebesi legényt, ki veszekedés közben atyját úgy vágta egy szódás üveggel fejbe, hogy az rögtön meghalt, négy évi fegyházra ítélte.

Kihágások krónikája. A rendőrség az elmúlt heten rendőri kihágás miatt büntetett egyénekről a következő jegyzéket adta ki: Hanzlik Károly, Krafcsik György, Gianics Ferenc, Fisch Emil és Klein Vince cipész segédek, mert egy cipész segédet a munka abbanhagyására kényszerítették 5—5 napi elzárás és 30—30 kor. pénzbírságra és egyenkint 1 napi elzárás és 20 kor. pénzbírságra ítéltettek. — Horváth János asztalossegéd, mert amerikai utlevélét meghamisította 4 napi elzárás és 80 kor. pénzbírságra ítéltetett. — Bartos Györgyné kislalú és Béres Jánosné szilvásapáti tejárusnőket mert lefőlözött tejet teljes tejként árusították 10—10 kor. pénzbüntetésre ítéltettek. — Chyzer Kálmán budapesti lakos gyógyszerészt mert a színházban ittas állapotban közbotrányt keltőleg viselkedett 6 korona pénzbüntetésre ítéltetett. — Köztisztaság elleni kihágás miatt 12 háztulajdonos és 3 házmester 4 koronától 20 koronáig lettek megbüntetve.

Egy szocialistavezér temetése. Tegnap temették el Berlinben Auer Ignác bizodalomgyűlési képviselőt, a német szocialdemokrata párt egyik vesérét. A temetés olyan imponáns volt, aminőt még nem láttak a német fővárosban. Félsszázezer ember követte a koporsót, és a gyászmenet elvonulása két órán át tartott. Az uton mindentelé két oldalt száz meg százezer ember állott sorfalat. A halottaskocsi mögött a polgári pártok politikusai haladtak és a világ minden tájáról

eljöttek a szocialdemokrata pártok küldöttei. A rendet sehol sem zavarták meg és a rendőrség felette tapintatosan viselkedett. A nagy tolongásban egy munkás szívszélhűdést kapott és holtan rogyott össze. A sir fölött Bebel mondta a bucsuztató beszédet, aztán az ausztriai szocialisták nevében Adler Viktor méltatta Auer Ignác érdemeit, végül az orosz küldöttség vezetője, Luxenburg Róza mondott gyászbeszédet.

Rablógyilkossági merénylet a kocsiban. Temesvárról táviratozza tudósítónk: Vakmerő rablógyilkossági merénylet történt ma délelőtt a temesvári országúton. Dohadi Ágost karánsebesi postafelügyelő a város felé haladt kocsiján. Utközben egy ismeretlen vándor felkérdezett kocsijára, akit maga mellé ültetett. Az országúton egyszerre csak hirtelen az addig nyugodtan ülő idegen felugrott, megragadta nyakánál a postafelügyelőt és heves küzdelem után kirepítette a kocsiból, úgy hogy az súlyos, életveszélyes sebesülésekkel maradt a helyszínen. A merénylet tovább hajtatott. Dohadi Ágostot a kórházban ápolják. A csendőrség megindította a vizsgálatot.

Színház, művészet.

Heti műsor.

Kedden, másodszor: *Salome. Siralomházban.*

Szerdán, *A csoda gyerek.*

Csütörtökön, hatodszor: *A milliárdos kisaszony.*

Pénteken, Pápay Lajos jutalomjátékául, huszadszor: *A víg özvegy.*

Siralomházban. — Salome.

(Szemere György és Wilde Oszkár darabjának bemutatója.)

Siralomházban vagyunk, ahol egy halálraitelt utolsó óráit éli. Megölte a felesége csábítóját s most ő rajta a sor, hogy lakoljon bűnéért. A bírák halálra ítélték, mert úgy látszott, hogy a pénze végett ölte meg áldozatát, ő pedig miután egyszer el nem hitték a védekezését, nem igyekezett a törvényszéket meggyőzni tette igaz indokáról. Makacs, konok embernek nézzük eleintén ezt a halálraiteltet, aki gyóntató papja előtt is váltig azt hangoztatja, hogy nem bűn az, amit tett és aki az elfojtott keserűség tompa hangján vádolja meg bírát gyilkossággal, amiért az ő életét oltják ki. Egy ilyen ember, ilyen helyen ugyan micsoda esztétikai látványt nyújthat nekünk? Erdemes-e egy ilyen megátalkodott, veszendő lélekkel foglalkozni? És vajjon hová vezet a vele való foglalkozásunk?

E kérdések vetődnek fel a hétköznapi gondolkodásu ember agyában, ami azt is jelenti, hogy tehát az az ember, aki mégis megírta e darabot, nem hétköznapi észszel mérte a szemébe ötlő jelenségeket. Amint pedig végighallgattuk mondanivalóját, arról is meggyőződünk, hogy az a különbség, mely a szerzőt az átlagembernél különbbé teszi, jóval felülemeli őt a színvonalon. Látó szemű és ékes szavu ember Szemere György, aki a siralomház rideg környezetéből egy becsületesen érző, naiv lelkű magyar paraszt benső világába vezet el bennünket, ahol sorra feltárja előttünk egy eredeti egyéniség cselekedetének és gondolkodásának legrejtettebb rugóit és élesen világítja meg azt a tragédiát, melyet az a kölcsönös meg nem értés idéz elő, ami az urak társadalmát oly annyira elszakítja a parasztnéptől. Bezzeg az öreg fogházor lelkéről mihamar leolvad a regula és a hivatalos tekintély jégburka, s előcsillámlik alóla a hamisítatlan parasztszív, mely megérti a szerencsétlen halálraitelt tragédiáját és szenvedélyes szitokszóban tör ki a törvény ellen.

Mai társadalmunk képe ez a darab, a legnemzetibb vonásokkal megrajzolva. Torz-

kép, de nem mert a rosszakarat torzította el, hanem mert másként nem volna hasonlatos az eredetijéhez. Annak a társadalomnak a képe, amely nem akarja megérteni a népet, amely nem tartja méltónak arra, hogy foglalkozzék vele, mert sejti, hogy akkor tennie kellene érte valamit. Ez a valami pedig nem egyéb, mint annak a lehetőségnek a megteremtése, hogy a nép egyéniségének vonásai természetessé tchessék törvényhozásunk, társadalmi intézményeink torzképét.

Az előadás mintaszerű volt. Kürthy József gyönyörtien játszotta a rab szerepét. Minden mozdulata igaz és jellemző, minden szava zamatos és színes. Faragó az öreg fogházort adta kitűnő alakításban. Doktor János mint lelkész jeleskedett. Szabó Sándor kis szerepében jól megállta helyét.

Salome sorsa a Wilde Oszkáré. Salome királyleány volt — Wilde az „Élet királya”, Saloméba szerelmes lett a mostoha-atyja — Wildet is bálványozta a világ, nagyvá tette a divat, melynek gyermeke volt, szintén csak mostohagyermeké. Salome féktelen szenvedélye a végsőkig csigázta atya érzelmeit, és ez mindent megadott neki, amit szerelme tárgya kívánt tőle, odaadta neki Jochánán fejét, ami a legnagyobb áldozat volt. Wilde is elkápráztatta a világot szellemének és izlésének szépségével, meghódította e nagy zsarnokot, s mikor a színpad lámpái előtt cigarettával kezében szólott a közönséghez, mintha lábát tette volna a zsarnok nyakára. Egy volt a Salome szépsége — és Wilde szelleme s egy volt haláluk oka is. Megundorodott mindkettőjüktől mostohájuk, megölette őket, afeletti dühében, hogy a szép megtestesülésén csuf-ságot látott. Amily haraggal csapja földhöz az ember a gyönyörtü almát, melynek izes husában egy férget harapott ketté, oly ádáz gyűlölettel sujtotta le apja Salomé és a világ Wildet.

Pedig nem voltak bűnösök, — nem voltak undorítók. A bensejében férget tápláló alma van olyan szép látvány, mint az aranyhalak és hattyukkal ékeskedő tó tükre s vajjon mit is tehet az alma arról, hogy mikor a természet már beléparancsolta a férget, ő a király tetszését nyeri meg, aki belé akar harapni és dühös, hogy a fereg megelőzte őt.

Salome és Wilde lelkébe a természet lopta be az ő sajátos indulataikat s a környezet nevelte erőssé, a királyi udvar henye, buja légköre, — a divathóst bálványozó, fényűző londoni társaság. A király maga öntözte és ápolta az almafát és nem törődik vele, hogy egy nála is nagyobb ur, a természet választotta almáit a fergek lakóhelyéül, de földhöz csapja és eltapossa a szerencsétlen, szép gyümölcsöt.

Az emberek még nem ismerik a természetet, s azt hiszik minden állat, minden gyümölcs, minden virág csak érettek van.

A Salome előadása a legteljesebb elismerést és dicséretet érdemi meg. Fái Flóra nem ragadtatta el magát, hanem olyan természetességgel játszotta a kényeskedő, elkényeztetett, szertelen királyleányt, hogy játéka a részletek finom kidolgozásával remek számba megy. Salome nem szörnyeteg, hanem egy szeszélyes, buja, keleti leány, aki nem követett el retteneteket akkor, midőn Jochánán fejét kérte. Akkor egy fej semmi sem volt, Ezt a felfogást Fái Flóra gyönyörtien fejezte ki. Rácz dr. Jochánánja felséges volt. Komjáthy mint Herodes remekelt. Vágóné B. Margit igen jó Herodiás volt. Ideges, féltékeny, királyi. Nagy Sándor a szir itju szerepében, Pápay (apród) jók voltak. A darab kiállítás gyönyörtü. A rendezés igen jó, csak az utolsó jelenetben érthetetlen a reflektor fénye, mikor a hold is elborul.

Az előadást zsufolt ház nézte végig, mely ősi szokás szerint sietve hagyta el a színházat, úgy hogy a szereplők jól megérdemelt tapsai elmaradtak. (—r.)

Minden harmadik nap egészen új műsor.

ELEKTRO-
villamos színház

mozgó fénykép vállalat.

Naponként nagy előadást tart, minden este 6, 7, 8, 9 és 10 órákor, vasárnap délután 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 és 10 órákor

a Royal vendéglő
kényelmesen berendezett külön termében.

Szigorúan családi jellegű műsor.

Helyárak: I. hely 80 fill., II. hely 60 fill., III. hely 40 fillér.

Tíz éven aluli gyermekek és katonák örmestertől lefelé a felét fizetik.

Nem mulik el nap újonság nélkül. — Felülnét keltő újonságok.

— Csakis elsőrangú mutatványok. —

A kassai kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

940. sz.
1907. tk.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kassai kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Mikstein és Krucsay-cég végrehajtónak Szakmár Istvánné végrehajtást szenvedő elleni 461 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a kassai kir. törvényszék területén lévő Kassa szab. kir. városban fekvő, a kassai 964 számú telekjoknyvb 1112. hrszám ház-, udvar és kertnek B) 3. alatt Szakmár Istvánné szül. Andrejkó Mária nevére álló illetőségre az árverést 1039 korona ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1907. évi május hó 4. napján d. e. 10. órákor a kir. törvényszék I. em. 15. ajtó alatti helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árerezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 103 K 90 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezeihez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kassa, 1907. február 5. én.

Dr. Hódy
kir. ítélőtáblai bíró.

A színművészek figyelmébe!

1. Ertl Bertalan: *Physiognómiai tanulmányok.* (Emberi arcisme.)
2. Dr. R. Hellbach: „Die Kunst Schauspieler zu werden“ és
3. Fr. Altmann: „Die Maske des Schauspielers“ külön maszkírózási című művek. — Mind a három együttvéve **5 forintért eladó.**

Hol? megmondja lapunk kiadóhivatala.

Kiadó: Murányi József.

KASSAI NÉPBANK R.-T.

Fő-utca 22. szám I. emelet (saját ház.)

foglalkozik bankszakmába vágó összes ügyletekkel. — Betéteket kamatoztat betétkönyvecskék ellenében és cheque-számlán **adómentes**

4%-kal

a legelőnyösebb visszafizetési módzatok mellett. Váltókat, kisorsolt értékpapírokat leszámítol. Folyószámlahitelt engedélyez fedezet alapján. Értékpapírokat, külföldi pénznemeket vesz és elad. Szelvényeket díjtalanul vált be. — **Felvilágosítások készséggel adatnak.**

BAUERNEBL ÉS FIA, KASSA

SÖRFÖZDE ÉS MALÁTAGYAR.

Telefon: 78. KASSA Alapított 1857.

Termeli a legjobb minőségben a következő söröket:

KIRALY SÖR — **KORONA SÖR** — **SÖTÉT BAJOR-SÖR**

Legújabb műszaki berendezéssel és mesterséges pincehűtéssel felszerelve.

Nagyobb küldemények saját jéggel hűtött sörszállító-kocsijainkban szállítanak. — A különböző minőségű sörök szállítása palackokban is történik.

Bővebb felvilágosítással, nemkülönben árjegyzékkel kívánatra a söröző készséggel szolgál.

Royal nagyétteremben kizárólag e söröző söre méretik ki.

Alapított 1844.

Alapított 1844.

KASSAI TAKARÉKPÉNZTÁR

a székesegyházzal szemben, (saját házában.)

cs. és kir. szab. Triesti Általános Biztosító Társaság
(Assicurazioni Generali)

Magyar Jég- és Viszontbiztosító részvénytársaság és
Első O. Általános Baleset Ellen Biztosító Társ. főügynöksége.

Takarékbetétek könyvecskére és folyó-számlára. Váltók és kisorsolt értékpapírok leszámítolása, beszedése.

Kölcsönök váltóra, házra, földbirtokra, értékpapírokra és folyó-számla alakjában.

— **Értékpapírok, okmányok, ékszerek megőrzése.** —

Váltóüzletében értékpapírok, külföldi pénzek vétele és eladása tőzsdéi árfolyam szerint.

Közbenjárás katonai házassági óvadékok letételénél.

Külföldi és vidéki szelvények, chequek beváltása és beszedése.

Osztálysorsjegyek eladása.

Hitellevelek és pénzáttalás bármely külföldi városba csekély díj mellett.
Safe Deposit pénzszekrények.

Postai megbízások azonnal elintéztetnek és felvilágosítások készséggel adatnak.

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA